گفتوگۆ لەگەڵ خاتوونی شاعیر سەلما تەما.. ئامادەکردنی: کامەران حاجی ئەلیاس

خاتوونی شاعیر سەلما تەما: نووسینەکانم بە زمانی کوردی ڕەچکەشکێنیە بە هاندانی ئافرەتی کریستیان بە دەرخستنی تواناکانیان لەبواری نووسین بەزمانی کوردی

خاتوونی شاعیر سەلما تەما: ئاوارەیی و غوربەت بەمن بوو بە جۆرێك لە ژیانکردن لەو کاتەوە هەست دەکەم شیعر دەستکاری ڕوحم دەکات و پێم دەڵێ بنووسە

خاتوونی شاعیر (سەلما تەما کاکە)، یەکێکە لەوشاعیرانەی کە لە ماوەیەکی کورت دا لەڕێگەی هەستەناسکەکانییەوە خۆی خستەتە نێو دەریای شیعرەوە ،ئەو بەسێ زمان(کوردی ،سریانی ،عەرەبی) شیعر و پەخشانە شیعر دەنوسێت .سەلما دەرچووی بەشی ئاماری کۆلیژی کارگێڕی و ئابووری زانکۆی موسڵ ،لەساڵی 1960 لەشارۆچکەی شەقڵاوە لەدایك بووە، بەڵام زیاتر لە شارۆچکەی مەسیف سەڵاحەدین و هەولێرو عەنکاوە ژیاوە.. ئێستا لەگەڵ هاوسەرو منداڵەکانی لە وڵاتی ئەڵمانیا دەژیت ئێمە بەباشمان زانی لە نزیکەوە هەڤپەیقینەکی ئەدەبی لەگەڵیدا ساز بدەیین بەچەند پرسیارێك بەسەرمان کردەوە.

هەڤپەیقین -کامەران حاجی ئەلیاس

*سەرەتا پێمان باش بووباس چۆنیەتی ئاشنا بوونت بە دونیای شیعر بۆ خوێنەرانمان بکەیت؟

- من هەر لە قۆناغی خوێندنی سەرەتایی شیعرم خۆشویستووە و لەوانەکانی کوردی و عەرەبی تا مامۆستا دەیخوێندەوە من ئەزبەرم دەکردن، لەقۆناغەکانی ناوەندی و ئامادەیی زۆر حەزم دەکرد بنووسم بەڵام بەداخەوە ئەو کات و بوارەم نەبوو سەرقاڵی شیعر نووسین و خوێندنەوە بم جگە لەوەی جار جار لەژێر کاریگەری ڕووداوێك یا بۆنەیەك هەر بەخۆم شیعرێکم دەنووسی و ناوم دەنا وڕێنە ،دواتر لەبەر بەرپرسیاریەتی ماڵ و منداڵ و کاری فەرمانبەرایەتیم بە یەکجاری لە وڕێنەکردنیش چوومەوە تا ساڵی 2017 کە بڕیاری مانەوەم لە وڵاتی ئەڵمانیا دا لەبەر بوونی کاتی زیاتر و دابڕانم لە پابەندبوونی کاری

فەرمانبەرایەتی و دانانی فەیسبووك سەیرم دەكرد وێنەكانم باشترن لە زۆربەی ئەو شیعرانەی كە لە پەیجەكان دەكەوتنە پێش چاوم ،ئەمە پاڵنەرێك بوو بۆ تاقیكردنەوەی ئاستی نووسینم ،سەرەتا هەستم دەكرد شیعرەكانم تەنیا دەردە دڵەكە بەناو دونیای ڕوحی خۆم دواتر بۆ بڵاوكردنەوەیان هەستم كرد هەواش هەواش تێكەڵەی ژیانم دەبێ و چێژ و خۆشی لە نووسین و بڵاوكردنەوەیان دەبینم ،لە غوربەتدا بەمن بوو بە جۆرێك لە ژیانكردن و تێڕوانینم بۆ خۆم و بۆ ژیان گۆڕا لەو كاتەوە هەست دەكەم شیعر دەستكاری ڕوحم دەكات و پێم دەڵێ بنووسە.

*باشە كە بوون ئەوانەی هاوكارو پاڵپشتی سەلما بوون لە شیعر نووسین؟

- ڕاشكاوانە دەڵێم بەداخەوە هیچ هاوكار و پاڵپشتێكم نەبووە بۆ نووسینی شیعر جگە لە هاندان و دەستخۆشیەكانی هاوڕێیانی فەیسبووك نەبێت، بەڵكو دەتوانم بڵێم نیمچە ڕێگریەكیشم لێكراوە بەڵام ئەوە ساردی نەكردوومەتەوە لە نووسین و كۆڵم نەدا هەر بۆیە تا ئێستا بەردەوامم ،ئەوەی گرنگە بگوترێ لەم دواییەدا مامۆستا(حەمە ئەحمەد جاف)ی شاعیر هانی دەدام و زۆر جار شیعرەكانم پیشانی ئەودەدا بۆ هەڵسەنگاندنی ئاستەكەیان و ڕاستكردنەوەی هەڵەكانیان ئەگەر هەبوایە ،ئەوەش بۆ من مایەی دڵخۆشی بووە بۆیە لێرەوە سوپاسی دەكەم.

*سەلما تەما بە چەند زمان شیعر دەنووسیت ؟ئامانجت لە شیعر نووسین چییە؟

- بەهەرسێ زمانی سریانی و كوردی و عەرەبی شیعرم نووسیوە ،بەڵام زیاتر بە زمانی كوردی دەنووسم، بەزمانی عەرەبی زیاتر پێخشانم نووسیوە.

ئامانجم لە نووسینی شیعر بە گشتی گەیاندنی پەیامە، نووسین بە زمانی كوردیش ڕێچكەشكێنیە بۆ هاندانی ئافرەتانی كریستیان بۆ دەرخستنی تواناكانیان لەبواری نووسین بەزمانی كوردی كە لە كوردستان شك نابەم ژمارەیان زۆر بێت.

*لەشیعر نووسیندا پشت بە وشەكان یان بەهەست یان بە بابەت دەبەستی؟

- من زیاتر پشت بە هەست دەبەستم ،بەڵام لەگەڵ ئەوەش دا نكۆڵی لەوە ناكەم كە هەندێ جار بە بێ ویستی خۆم بابەت دەبێتە ئیلهامی نووسینی چەند دەقێكی شیعری.

*هۆنراوەیەكی دیاری كراوی شاعیرێك هەیە سەرنجی تۆی

راكێشابێت و هیوات دەخواست هی تۆ بێت؟

▪ راستییەكەی بەدیاركراوی شیعرێك نییە ،بەڵام زۆرن ئەو شاعیرانەی كە دەق و تێكستەكانیان سەرنجم ڕادەكێشن و هیوام دەخواست قوتابی قوتابخانەی شیعری ئەوان بوومایە ،تا لێیان فێربام جوانتر بنووسم.

*وەكو شاعیرێك، چۆن دەڕوانیتە ئاستی شاعیرانی ئافرەت لە كوردستان ؟

▪ هەڵسەنگاندنی ئاستی شاعیرانی ئافرەت لە كوردستان بۆ من ئاسان نیە، چونكە ساڵانێكی زۆرە ئافرەتی كورد شیعر دەنووسێ و ئەوە زیاتر لە بواری شیعرناسەكان نزیكە ،بەڵام دەتوانم بڵێم قەڵەمی ژن بەردەوام ل□ پێشكەوتندایە و بەهۆی بوونی ئازادیی زیاتری ژنان بەراوورد بە ساڵانی پێشتر ،ئازادی لە نووسینی دەقی شیعریش زیاتر بووەو ژن ئێستا لە هەموو ئەو بوارانەدا شیعر دەنووسێ كە جاران ئەو بوێریەی نەبوو بۆیان بنووسێ ،بەڵام هێشتا نەگەیشتۆتە ئەو ئاستەی بتوانێ وەك چەكی بەرەنگاری بەكاری بێنێ بۆ ئازادانە گەیاندنی پەیامی داكۆكی كردن لە هەموو مافەكانی خۆی.

*هیچ دیوانی شیعریت یان نامیلەكەی شیعریت هەیە؟

▪ نەخێر ،بەڵام دەمێكە كتێبێكی شیعرم بەناونیشانی (ملوانكەی ئەوین) ئامادەی چاپە و چاوەڕێی دەرفەتێكم بۆ ئەوەی لەچاپی بدەم.

*پرۆژەی نوێتان هەیە؟

▪ بوونی پڕۆژەی نوێ پەیوەستە بە ڕادەی دڵنیابوون لە جێبەجێ كردنیان بە سەركەوتوویی ،بۆیە تا نەگەن بەو قۆناغە باسكردنیان بە پەسند نازانم.